

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 20. oktober 2009 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Grenseveien 88

Kommunerevisjonens undersøkelse av Holmenkollen-prosjektet som ble vedtatt av kontrollutvalget i forrige møte, vil bli ettersendt på e-post så fort som mulig og senest fredag 16.10.2009. Kontrollutvalgets leder har besluttet å innkalle byråden for finans til behandlingen av denne saken. Den såkalte eieroppfølgingen av Holmenkollen-prosjektet ble nylig overført til Byrådsavdeling for finans.

Kart I

Sak	Side
70/09 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25.08.2009	2
71/09 Rapport 19/2009 Vedlikehold i Boligbygg Oslo KF	2
72/09 Rapport 20/2009 IT-revisjon av gravferdssystemet Ecclesia	3
73/09 Sosial dumping - kommunens undersøkelser	4
74/09 Henvendelse fra Knut Frigaard (F) om Plan- og bygningsetaten.....	6
75/09 Foreløpig innberetning om misligheter ved sosialtjenesten NAV Grorud	7
76/09 Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Frogner	8
77/09 Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Nordre Aker	9
78/09 Møteplan for kontrollutvalget første halvår 2010.....	10

70/09

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 25.08.2009

Protokollen følger vedlagt

71/09

Rapport 19/2009 Vedlikehold i Boligbygg Oslo KF

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har undersøkt om Boligbygg Oslo KF planlegger det løpende vedlikeholdet av sine bygninger, herunder om foretaket har informasjon om tilstanden på bygningene, hvilke prioriteringer som ligger til grunn for bokført løpende vedlikehold og om foretaket har etablert et system for forvaltning, drift og vedlikehold. Undersøkelsen tilhører fokusområde *Miljø- og byutvikling*, jfr bystyrets vedtak om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* av 18.06.2008, sak 259.

Boligbygg forvalter ca 10 200 boliger. Foretaket har i følge vedtektene følgende formål: *Foretaket skal være et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket skal eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune etter forretningsmessige prinsipper.*

Effektivt vedlikehold har vært en utfordring for kommunens ulike eiendomsforvaltere over år. Nedslitt og dårlig vedlikeholdt bygningsmasse gir uheldige virkninger for brukerne av byggene og reduserer verdien på kommunens eiendomsmasse. Kommunerevisjonen gjennomførte en undersøkelse av foretakets kapitalforvaltning i 2006 (rapport 15/2006), som blant annet viste at Boligbygg ikke hadde en overordnet plan for vedlikehold, men at det på det tidspunktet var satt i gang en omfattende prosess for utvikling av et system for styring av vedlikeholdsaktiviteter og vedlikeholdsplanlegging.

I merknadene til § 7 i Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (2004) er det lagt til grunn at vedlikehold av bygninger er tiltak for å holde en bygning i stand med en standard tilsvarende da bygningen stod ferdig som ny. Dette er tiltak som skal belastes driftsregnskapet. Tiltak som fører bygningen til en høyere standard eller til et endret bruksområde, skal regnes som påkostning, dvs investering og belastes investeringsregnskapet. Denne undersøkelsen har vært begrenset til vedlikehold ført over driftsregnskapet. Kommunerevisjonen har vurdert regnskapsført vedlikehold i driftsregnskapet i 2007, 2008 og fram til 1. kvartal 2009.

Undersøkelsen viser at vedlikeholdsaktiviteter bokført i driftsregnskapet i perioden 2007 - april 2009 ikke synes å være et resultat av planlagt løpende vedlikehold. Foretaket hadde på undersøkelsestidspunktet ikke et fungerende verktøy for vedlikeholdsplanlegging. Det var planlagt å gjøre tilstandsanalyse i løpet av 2010 og et av målene i foretakets strategiske plan var å innføre vedlikeholdsplanlegging.

Kommunerevisjonen vurderer at det er en risiko for oppbygging av økende vedlikeholdsetterslep i Boligbyggs eiendomsmasse på grunn av manglende oversikt over tilstanden på eiendomsmassen, manglende planlegging av løpende vedlikehold og et vedvarende lavere vedlikeholds nivå enn anerkjente normer for kommunal eiendomsforvaltning for verdibevarende vedlikehold. Vedlikeholdsetterslepet var estimert til 720 mill kr i begynnelsen av 2007.

Boligbygg Oslo KF uttrykker i høringsuttalelsen at foretaket har stort fokus på området og at Kommunerevisjonens anbefalinger og konklusjoner er i samsvar med det foretaket er opptatt av og er i gang med å få på plass. Boligbygg bemerker at etter deres syn så blir helhetsbildet svekket, siden undersøkelsen er avgrenset til vedlikehold som belastes driftsregnskapet.

Byrådsavdeling for byutvikling skriver i sin uttalelse at byrådsavdelingen oppfatter at styret og administrasjonen i Boligbygg allerede har sterkt fokus på de forhold som rapporten omhandler.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til at Boligbygg i 2006 opplyste at foretaket var i ferd med å etablere et system for vedlikeholdsplanlegging, og at Kommunerevisjonens undersøkelse i 2009 viser at foretaket fortsatt ikke har etablert et slikt system eller har en samlet systematisk oversikt over tilstanden på eiendomsmassen og en plan for det løpende vedlikeholdet.

Kontrollutvalget peker på at det for bygninger som ikke blir løpende vedlikeholdt, over tid vil bli behov for større rehabiliteringstiltak. Slike tiltak vil normalt være dyrere og mer omfattende enn jevnt vedlikehold. Utvalget vil derfor understreke betydningen av at foretaket nå får på plass et system som sikrer oversikt over tilstanden på eiendomsmassen og en plan for det løpende vedlikeholdet.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 19/2009 *Vedlikehold i Boligbygg Oslo KF* til orientering.

Saken sendes byutviklingskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.10.2009 m/vedlegg

72/09

Rapport 20/2009 IT-revisjon av gravferdssystemet Ecclesia

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok den 20.01.2009 en IT-revisjon av gravferdssystemet Ecclesia, som Kommunerevisjonen avgir i rapport 20/2009 - *IT-revisjon av gravferdssystemet Ecclesia i Oslo kommune*. Undersøkelsen er utført av revisjonsfirmaet Ernst & Young.

Ecclesia håndterer 44-50 mill kroner i årlige inntekter og ca. 100 mill kroner i gravlegater. Systemet inneholder nøkkelinformasjon om ca. 250 000 gravlagte og 120 000 gravsteder. Ecclesia har ikke vært revidert tidligere. Deler av undersøkelsen er etter nærmere avtale gjennomført i IT-miljøet hos system- og driftsleverandøren Ecclesia Systemer AS i Askim.

Gravferdsetaten tok i bruk Ecclesia i 2007, og har i hovedsak etablert intern kontroll i og rundt systemet som er med på å sikre at Oslo kommunes inntekter blir registrert og rapportert på en tilfredsstillende måte. Revisjonen har imidlertid avdekket forbedringsområder.

Gravferdsetaten bør i samarbeid med leverandøren av Ecclesia, Ecclesia Systemer AS, utarbeide mer formelle rutiner for tilgangsadministrasjon og programendringskontroller, og generelt stille strengere krav til sikkerhet i applikasjonen og underliggende infrastruktur. I tillegg bør den fysiske tilgangen hos Ecclesia Systemer AS styrkes.

Gravferdsetaten har etablert systematiske kontroll- og avstemmingsrutiner rettet mot nøyaktighet og fullstendighet i inntekter som genereres fra Ecclesia. Rutinene kan likevel forbedres på et par områder, herunder:

- Uavhengig etterkontroll av endringer i prisregisteret.
- Kontroll av om tjenestene er avgiftspliktig etter lov om merverdiavgift (Jf rapportens punkt 3.3).

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 20/2009 - *IT-revisjon av gravferdssystemet Ecclesia i Oslo kommune* - konkluderer med at Gravferdsetaten i hovedsak har etablert intern kontroll som er med på å sikre at kommunens inntekter blir registrert og rapportert på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget vil imidlertid understreke at Gravferdsetaten har ansvar for tilfredsstillende intern kontroll, selv om man har valgt ekstern leverandør av systemet. Gravferdsetaten bør derfor så langt det er mulig medvirke til at Ecclesia Systemer AS styrker sine kontrollrutiner.

Saken oversendes kultur og utdanningskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 07.10.2009 m/vedlegg

73/09

Sosial dumping - kommunens undersøkelser

Saken gjelder:

Saken har tidligere stått på sakskartet til kontrollutvalget; sak 59 i utvalgets møte 16.06.2009 og sak 66 i møte 25.08.2009.

I sak 66/09 ble følgende ført i protokollen:

Kommunerevisjonen vil vurdere saken på nytt med bakgrunn i henvendelsen fra Erling Folkvord.

Saken ligger fortsatt til behandling i kontrollutvalget.

Saken er med dette oppdatert og innstillingen er utvidet og erstatter den tidligere innstillingen av 03.06.2009. I vedtaksforslaget er det tatt inn et nytt tredje ledd.

Kontrollutvalget og Kommunerevisjonen har mottatt ovennevnte notat fra Erling Folkvord datert 24.08.2009. Rødt har blitt kontaktet av flere Filippinske helsearbeidere som ifølge notatet har opplysninger som ikke har kommet frem i PwCs granskingsrapport om ASOR. Opplysningene gjelder irregulære forhold i ASOR og påstander om sosial dumping.

Noen av de tidligere ansatte helsearbeiderne ved ASOR har siden stått frem i media og ønsker ytterligere gransking av ASOR. ASOR svarer at deler av anklagene er ren sverting, og at man ikke frykter ytterligere gransking. ASOR har sendt informasjon til kontrollutvalget mottatt 07.10.2009 hvor det bl.a. går frem at selskapet anmelder tre av sine tidligere ansatte for ærekrenkelser. Denne henvendelsen følger som trykt vedlegg.

Kommunerevisjonen har sett nærmere på enkelte forhold og foreslår å gjennomføre ytterligere undersøkelser av enkelte sider ved denne saken.

I forbindelse med behandling av forvaltningsrevisjonen for 1. halvår 2009 fattet kontrollutvalget bl.a. følgende vedtak i møtet 20.01.2009, sak 3 (punkt 3):

Kommunerevisjonen holder kontrollutvalget fortløpende orientert om resultatene av byrådets undersøkelser knyttet til risiko for sosial dumping hos private leverandører.

Regjeringen har i St.meld. nr. 2 (2005-2006) Revidert nasjonalbudsjett for 2006, kap. 3.6 definert sosial dumping på følgende måte:

...når utenlandske arbeidstakere utsettes for brudd på helse- miljø- og sikkerhetsregler, herunder regler om arbeidstid og krav til bostandard, og/eller når de tilbys lønn eller andre ytelser som er uakseptabelt lave sammenlignet med hva norske arbeidstakere normalt tjener eller som ikke er i tråd med allmenngjøringsforskrifter, der slike gjelder.

Det foreligger tre relevante rapporter ved eksterne konsulenter. Den ene er rettet mot ASOR, som leverandør av pleie- og omsorgstjenester, med fokus på sosial dumping. Den andre nevner ikke spesielt sosial dumping, men er en gjennomgang av bl.a. arbeidsforhold, som vedrører kontrakter for kjøp av renholdstjenester. De to nevnte rapportene er tidligere sendt kontrollutvalget. Den tredje gjelder kontraktsoppfølging av rammeavtaler innen vikartjenester, og gjennomgår lønnsdokumentasjon. Denne rapporten følger som trykt vedlegg.

I notat av 25.05.2009 fra byråden for velferd og sosiale tjenester til finanskomiteen i forbindelse med oversendelse av rapporten om ASOR sies bl.a.:

Hva gjelder kontrollrutiner for å forebygge og eventuelt avdekke sosial dumping arbeides det videre med å vurdere hvordan dette kan løses best mulig.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om kommunens undersøkelser rettet mot sosial dumping til orientering.

Kontrollutvalget ber byrådet informere om utfallet av arbeidet med å etablere kontrollrutiner for å forebygge og avdekke sosial dumping.

Kontrollutvalget imøteser resultatet av Kommunerevisjonens undersøkelser rettet mot kommunens bruk av helsearbeidere fra ASOR.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.10.2009 m/vedlegg

74/09

Henvendelse fra Knut Frigaard (F) om Plan- og bygningsetaten

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets medlem Knut Frigaard (F) har i e-post av 14.09.2009 til sekretariatet vist til oppslag i Aftenposten om pågående rettssak hvor bl.a. en tidligere ansatt i Plan- og bygningsetaten var tiltalt for korrupsjon. I e-posten ber Knut Frigaard "...om at sakene som er referert på side 4 i økonomisidene til dagens Aftenpost settes opp på neste sakskart". Knut Frigaards e-post følger som trykt vedlegg. Dom i saken som ble omtalt i nevnte oppslag falt 23.09.2009. Tingrettens dom følger også som trykt vedlegg. Dommen er anket.

Kommunerevisjonens innberetning om denne saken ble behandlet av kontrollutvalget allerede 12.12.2006. I den etterfølgende saksfremstilling redegjøres det for kontrollutvalgets vedtak i nevnte innberetning og de behandlinger og vedtak kontrollutvalget har gjort vedrørende Plan- og bygningsetaten fra 2007 til d.d.

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar oversikten over behandlede saker vedrørende Plan- og bygningsetaten fra desember 2006 til juni 2009 i kontrollutvalget til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 12.10.2009 m/vedlegg

75/09

Foreløpig innberetning om misligheter ved sosialtjenesten NAV Grorud

Saken gjelder:

Sosialtjenesten i Oslo kommune tilbyr tjenesten frivillig forvaltning av klientmidler. Tjenesten har som formål å forebygge gjeldsproblemer, sikre klientens boforhold eller sørge for at klienten har nødvendige midler til dekning av livsopphold.

Rutiner for frivillig forvaltning dekkes nå generelt av fellesskriv nr. 5/2007 til bydelene fra Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester (utsendt 06.06.2007), og brukerhåndbok til Nordea Bedrift Netbank.

Forvaltningen utføres i det daglige av en forvalter, som er en annen enn klientens rådgiver på sosialsenteret. Ved sosialtjenesten i Bydel Grorud fordeles antallet klienter i grupper, hver forvalter har forvaltningsansvaret for sin gruppe med klienter. For hver klient oppretter sosialsenteret en forvaltningskonto, hvor den aktuelle klient står som "innehaver". Kontoen disponeres av forvalter. Klientene har i tillegg en brukskonto som de selv disponerer.

Torsdag 30.07.2009 oppdaget en forvalter ved sosialsenteret i bydel Grorud at en annen forvalter (NN), hadde belastet en av forvaltningskontiene med sin egen faktura for NRK-lisens.

Sosialsenteret gjennomførte i etterkant en undersøkelse som resulterte i funn av til sammen 83 transaksjoner som innebar misbruk av klientmidler. Totalt viste undersøkelsen at NN hadde tappet 21 av senterets klienter for til sammen kr. 304 229,-. Sosialsenterets undersøkelse går tilbake til mars 2006, da kommunen endret betalingssystem fra betalingsoverføring med brevgiro til betaling via nettbank. NN hadde i den aktuelle perioden befattning med forvaltningen av totalt 82 klienter.

Misbruket er gjennomført i nettbanken, ved at NN overførte fra klientenes forvaltningskonti og direkte til sin egen brukskonto, eller ved at NN belastet klientenes forvaltningskonti med sine egne regninger.

NN ble umiddelbart suspendert fra sin stilling da NN kom tilbake fra ferie 03.08.2009. Vedkommende er nå avskjediget.

De berørte klienter er varslet om bedrageriet, og har fått utbetalt erstatning fra kommunen.

Forholdet er politianmeldt. NN har i politiavhør erkjent straffskyld. NN husker ikke hver enkelt transaksjon, men har i avhør gitt uttrykk for å ville erkjenne straffskyld for de transaksjoner/beløp som etter kommunerevisjonens vurdering, innebærer misbruk av

klientmidler. NN har i politiavhør dessuten erkjent å ha misbrukt klientkonti i perioden før mars 2006. NN begynte å arbeide som forvalter i 2001.

Kommunerevisjonen arbeider på anmodning fra bydelen med kvalitetssikring av den undersøkelsen som er gjennomført ved sosialsenteret, og bevissikring i forhold til politiets etterforskning.

Kommunerevisjonen vil i tillegg foreta en gjennomgang av de rutiner som gjelder for forvaltningen av klientmidler, med fokus på den måten NN har gjennomført bedrageriene på. Gjennomgangen tar sikte på å påpeke eventuelle svakheter i rutinene som denne saken avdekker, og ta det opp med Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester.

Kommunerevisjonen vil dessuten foreta en undersøkelse for å finne eventuelle overføringer fra forvaltningskonti til NNs brukskonto i perioden 2001 til mars 2006.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens foreløpige innberetning av 09.10.2009 om misligheter ved sosialtjenesten NAV Grorud til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 09.10.2009

76/09

Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Frogner

Saken gjelder:

Hjemmetjenesten i Bydel Frogner fikk i oktober 2008 melding fra en bruker om at en hjemmehjelper (NN) hadde lånt penger og stjålet penger fra vedkommende. NN ble konfrontert med anklagene, men nektet for dette. NN fikk beskjed av bydelen om å ikke kontakte brukeren mer.

I mars 2009 fikk bydelen telefon fra en annen bruker som fortalte at NN hadde stjålet kr 2 000 fra henne, og at saken var politianmeldt. I mai ble bydelen kontaktet av en tredje bruker som mente at NN skulle ha lånt penger av vedkommende, det er uvisst hvor stort beløp det dreier seg om. Påstandene mot NN er meldt uavhengig av hverandre. Overfor bydelen benektet NN alt til å begynne med.

Hos den siste av brukerne hadde imidlertid NN skrevet i en bok at han hadde lånt kr 500. Da NN ble gjort kjent med dette innrømmet han å ha lånt penger fra to brukere uten å betale noe tilbake, kr 500 i et tilfelle og kr 200 i et annet tilfelle. Videre erkjente NN at han var kjent med etiske regler for ansatte i Oslo kommune, og retningslinjer for håndtering av brukernes midler som forbyr slike lån.

NN ble avskjediget fra sin stilling som hjemmehjelper 22.06.2009 med følgende begrunnelse:

Mistanke om tyverier fra brukere samt brudd på kommunens etiske regler ved å låne penger fra brukere.

NN har akseptert avskjeden.

De to brukerne som har hevdet å være frastjålet penger, er begge døde, og erstatningskrav er ikke blitt reist på vegne av arvingene. Med henblikk på beløpenes størrelse har Bydel Frogner vurdert det som uten betydning for de respektive arveoppgjør. Erstatning er derfor ikke gitt.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av 08.10.2009 om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Frogner til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 08.10.2009

77/09

Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Nordre Aker

Saken gjelder:

I februar 2009 ble hjemmetjenesten i Bydel Nordre Aker kontaktet av en bruker og hennes pårørende i forbindelse med at penger, smykker osv. hadde forsvunnet fra brukerens leilighet. Brukeren hevdet av dette var blitt borte når en bestemt hjelpepleier (NN) fra bydelen hadde vært hjemme hos henne.

Den 06.02.2009 ble tyveriene politianmeldt av brukeren, og NN ble oppgitt som eneste mistenkt. Anmeldelsen gjaldt tyveri av gjenstander og kontanter med en samlet verdi på mellom kr 50 000 og kr 60 000. Bydel Nordre Aker konfronterte NN med påstandene, men NN nektet for å ha noe med tyveriene å gjøre.

Flere ansatte i hjemmetjenesten har fortalt til administrasjonen at de ved flere anledninger har blitt kontaktet av brukere som hevder at de har blitt frastjålet klær og penger, og at brukerne har oppgitt NN som eneste mistenkt. Bydel Nordre Aker sendte saken over til Byrådsavdeling for finans og utvikling for å få vurdert ansettelsesforholdet til NN. Byrådsavdeling for finans og utvikling konkluderte med at det var grunnlag for å avskjedige NN. I samsvar med rådet ble NN avskjediget 31.03.2009 med følgende begrunnelse:

Du er mistenkt for økonomiske misligheter i det du antas å ha fjernet to gullarmbånd, ett par øredobber, pengebeløp på til sammen ca. kr 8.000 samt en kåpe fra en bruker av bydelens

hjemmetjeneste. Du er politianmeldt for disse forhold og for tyveri av smykker verd til sammen ca.kr 50.000–60.000.

NN godtok ikke avskjeden, men krevde forhandlinger.

Den 07.05.2009 ble anmeldelsen mot NN henlagt pga. ”bevisets stilling”. Ingen av de andre sakene som hjemmetjenestens ansatte hadde fått referert fra brukerne var så langt bydelen kjente til, politianmeldt. Dette medførte at bydelen ikke hadde konkrete bevis for at NN hadde begått misligheter. Dette, sammen med en del ”personlige forhold”, medførte at bydelen lot NN si opp sin stilling selv med virkning fra 01.06.2009, uten arbeidsplikt. NN har fått utstedt et nøytralt tjenestebevis, og bydelen vil ved referanseinnhenting fra andre arbeidsgivere følge ordinær prosedyre.

Brukeren har ikke krevd erstatning, og bydelen har heller ikke vurdert dette. NN arbeider ikke lenger i Oslo kommune.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av 12.10.2009 om økonomiske uregelmessigheter ved hjemmetjenesten i Bydel Nordre Aker til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 12.10.2009

78/09

Møteplan for kontrollutvalget første halvår 2010

Saken gjelder:

Sekretariatet legger med dette fram forslag til møteplan for kontrollutvalget for første halvår 2010:

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Det avholdes møter i kontrollutvalget:

Tirsdag 26.01.2010

Tirsdag 16.02.2010

Tirsdag 23.03.2010

Tirsdag 20.04.2010 (Behandling av regnskaper)

Tirsdag 27.04.2010

Tirsdag 25.05.2010

Tirsdag 15.06.2010

Møtene starter kl.16.30 bortsett fra møtet 15.06.2010 som starter kl.15.30.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 05.10.2009

Eventuelt

Kontrollutvalgets sekretariat, 13. oktober 2009

Reidar Enger
sekretariatsleder